

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/5/2012
Identifikačné číslo spisu:	7610203452
Dátum vydania rozhodnutia:	15.10.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Vladimír Magura
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:7610203452.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného Z., IČO: 44 915 691, Z. IČO: 36 814 148, zastúpeného JUDr. Pavlom Konečným, advokátom v Banskej Bystrici, Hurbanova 14 A, proti povinnej M. D., zastúpenej JUDr. Emíliou Šimkulákovou, advokátkou v Spišskej Novej Vsi, Štefánikovo námestie 2, o vymoženie zmluvnej pokuty, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 10 Er 155/2010, v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 19. mája 2011, sp.zn. 4 CoE 471/2010 a uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves z 21. júna 2010, č.k. 10 Er 155/2010-46 a z 12. septembra 2011 č.k. 10 Er 155/2010-71 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves z 21. júna 2010, č.k. 10 Er 155/2010-46 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 19. mája 2011, sp.zn. 4 CoE 471/2010, ako aj súvisiace uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves z 12. septembra 2011 č. k. 10 Er 155/2010-71 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Spišská Nová Ves na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 21. júna 2010 č. k. 10 Er 155/2010-46 vyhovel námietkam povinnej proti exekúcii z dôvodu uplatnenej námietky premĺčania, ktorú môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Predmetom konania bolo vymoženie zmluvnej pokuty, ktorá bola právoplatne priznaná Okresným súdom Spišská Nová Ves platobným rozkazom č.k. 2Ro 367/2008 zo 17. decembra 2008. Oprávnený si v konaní uplatnil iba zmluvnú pokutu, keďže hlavný záväzok bol v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu premĺčaný. Súd prvého stupňa poukázal na to, že dohodnutá zmluvná pokuta je vedľajším záväzkovým právnym vzťahom, naviazaným v tomto prípade na existenciu kúpnej zmluvy, bez ktorej by nevznikol. Dospel k záveru, že pokiaľ je premĺčaný hlavný záväzok, dochádza k premĺčaniu aj vedľajšieho záväzku, akým je napríklad zmluvná pokuta. V danom prípade sa síce vykonáva exekúcia na podklade už právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, avšak účastník má právo vzniesť námietku premĺčania aj v nútenom výkone rozhodnutia, a to vtedy ak je dôvod na zastavenie exekúcie podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g/ zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len Exekučný poriadok). Povinná vzniesla námietku premĺčania dôvodne a pri exekúcii sa na to musí

prihliadať. Zmluvná pokuta bola preto podľa právneho názoru prvostupňového súdu premlčaným záväzkom, a preto námietkam povinnej proti exekúcii vyhovel.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie oprávneného uznesením z 19. mája 2011 sp.zn. 4CoE 471/2010 s poukazom na ustanovenie § 219 O.s.p. potvrdil prvostupňové rozhodnutie stotožniac sa s jeho dôvodmi. Poukázal na to, že záväzok zo zmluvnej pokuty spolu s hlavným záväzkom bol premlčaný už v čase podania návrhu na začatie konania, t.j. dňa 8. decembra 2008. Navyše uviedol, že nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti platobného rozkazu sa premlčacia lehota neprerušila a nezačala plynúť nová lehota. Stotožnil sa s právnym názorom súdu prvého stupňa, že pokiaľ je premlčaný hlavný záväzok, dochádza k premlčaniu aj vedľajšieho záväzku, ktorý nie je možné oddeliť.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vyhovel podnetu oprávneného a mimoriadnym dovolaním napadol tak uvedené uznesenie okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu a zároveň aj súvisiace uznesenie okresného súdu zo dňa 12. septembra 2011 č.k. 10 Er 155/2010-71, ktorým súd exekúciu zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov exekúcie. Podľa jeho názoru bol týmito rozhodnutiami porušený zákon, a preto navrhol uvedené uznesenia zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Spišská Nová Ves na ďalšie konanie. Poukázal na to, že zmluvná pokuta ako samostatný majetkový nárok vystupuje od momentu, keď sa naplnia predpoklady vzniku povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu, t.j. keď dôjde k porušeniu povinnosti zabezpečenej zmluvnou pokutou. V tomto prípade sa zmluvná pokuta stáva samostatným sankčným nárokom, ktorý je samostatne vymáhateľný. Zmluvná pokuta nie je príslušenstvom pohľadávky. Zmluvná pokuta ako samostatný majetkový nárok sa nemôže premlčať súčasne s hlavným záväzkom. V konkrétnom prípade išlo o opakujúce sa plnenia, ktoré sa premlčujú osobitne podľa ustanovenia § 110 ods. 3 O.s.p., pričom začiatok plynutia premlčacej doby je viazaný na vznik tohto práva v konkrétnej výške za ten ktorý deň omeškania. Exekučnému súdu neprislúcha rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom. Ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom, je ním exekučný súd v zmysle ustanovenia § 159 ods. 2 O.s.p. viazaný (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 M Cdo 11/2010 - zrejme omylom uvedená nesprávna spisová značka - poznámka dovolacieho súdu). V danom prípade exekučné súdy založili svoje rozhodnutia na právnom závere, že došlo k premlčaniu uplatneného nároku, ktorý bol priznaný právoplatným súdnym rozhodnutím. Takýto postup súdov je popretím princípu materiálneho právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a Exekučného poriadku. Takto vec nesprávne právne posúdili, čo zakladá dovolací dôvod v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ OSP.

Oprávnený sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril

Povinná vo svojom vyjadrení navrhla mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietnuť. Napadnuté rozhodnutia súdov považovala za vecne správne a zotrvala na dôvodoch uvedených v námietkach proti exekúcii. Poukázala aj na to, že výkon exekúcie by bol v rozpore s dobrými mravmi a že zmluvná pokuta bola dohodnutá s tzv. spotrebiteľskej zmluve. Preto platobný rozkaz ako aj poverenie na vykonanie exekúcie nemali byť vydané, keďže táto zmluva obsahuje neprijateľné podmienky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora bolo podané dôvodne.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iných procesných väd konania majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada najvyšší súd nielen v konaní o dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené.

Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Žiadna takáto vada konania nebola dovolacím súdom zistená a mimoriadnym dovolateľom ani namietaná.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Medzi také vady patrí skutočnosť, že rozhodnutie súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu veci z dôvodu, že súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Za vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je potrebné považovať prípad, kedy zistenie skutkového stavu veci je v rozpore s § 120 ods. 1 vetou treťou O.s.p.; ak súdom neboli vôbec zisťované rozhodné (právne relevantné) skutočnosti potrebné pre správne posúdenie veci, a to i v prípade, ak ich účastníci nenamietali (netvrdili), avšak súd bol povinný sa nimi zaoberať z úradnej povinnosti (ex officio). Tzv. iná vada konania nebola namietaná a v prejednávanej veci k nej nedošlo.

K námietke uvedenej v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, že rozhodnutie odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. O takýto prípad v danej veci ide.

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov konania v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb. Občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené, alebo porušené (§ 1, § 3 OSP).

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené

inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty (§ 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka úroky a opakujúce sa plnenia sa premlčujú v troch rokoch; ak však ide o práva právoplatne priznané alebo písomne uznané, platí táto premlčacia doba, len pokiaľ ide o úroky a opakujúce sa plnenia, zročnosť ktorých nastala po právoplatnosti rozhodnutia alebo po uznaní.

Z ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, že príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), je exekučným titulom vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

V zmysle § 50 ods. 1 Exekučného poriadku povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právnyimi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť odôvodnené a na dodatočne uvedené dôvody sa neprihliadne. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie (§ 46), o námietkach netreba rozhodnúť.

Podľa § 50 ods. 5 Exekučného poriadku ak je rozhodnutie, ktorým sa námietkam vyhovel, právoplatné, súd exekúciu zastaví. Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Z ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku vyplýva, že exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého (§ 159 ods. 2 OSP).

Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 2Ro 367/2008 je zrejmé, že oprávnený podal návrh na vydanie platobného rozkazu na príslušný súd 9. decembra 2008 z titulu peňažnej pohľadávky predstavujúcej zmluvnú pokutu vo výške 0,1 % denne zo sumy 3 771,- Sk od 15. októbra 2010 do zaplatenia. Prvostupňový súd vydal vo veci platobný rozkaz č.k. 2Ro 367/2008-10 zo 17. decembra 2008, na základe ktorého bola povinná zaviazaná na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,1 % denne zo sumy 3 771,- Sk. Toto rozhodnutie sa stalo právoplatným a vykonateľným dňa 21. januára 2009.

Na základe návrhu oprávneného zo dňa 3. marca 2010 súdna exekútorka Mgr. U. O. podala dňa 11. marca 2010 Okresnému súdu Spišská Nová Ves žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd vydal 16. marca 2010 poverenie na vykonanie exekúcie pod sp.zn. 10Er 155/2010. Proti exekúcii podala povinná dňa 17. mája 2010 námietky, v ktorých okrem iného namietala premlčanie práva na zaplatenie sumy 3 771,- Sk vymáhanej pohľadávky. Konajúce súdy uvedenej námietke vyhověli.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že rozhodnutie súdu, ktorým je aj platobný rozkaz, je spôsobilým exekučným titulom vtedy, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok, a je vykonateľné (§ 41 ods. 1 Exekučného poriadku).

Výkonateľnosť (ako základný predpoklad pre existenciu spôsobilého exekučného titulu) je takou vlastnosťou rozhodnutia, ktorá mu dáva punc vynútiteľnosti a umožňuje núteným spôsobom (výkonom) aj proti vôli povinného subjektu realizovať povinnosť obsiahnutú vo výroku rozhodnutia, ak táto nebola splnená dobrovoľne (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku), pričom výkon rozhodnutia je zabezpečovaný prostredníctvom súdneho exekútora ako osoby určenej a splnomocnenej štátom na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí (§ 2 ods. 1 Exekučného poriadku). Výkonateľnosť má svoju materiálnu a formálnu stránku.

Formálna stránka vykonateľnosti je naplnená vtedy, ak rozhodnutie spĺňa predpoklady vykonateľnosti stanovené procesným predpisom, podľa ktorého bolo vydané. Materiálna vykonateľnosť exekučného titulu oproti tomu predstavuje vlastnú realizovateľnosť rozhodnutia, ktorá predpokladá reálnu existenciu oprávneného a povinného a ich presnú a jednoznačnú identifikáciu, a tiež presné vymedzenie obsahu vymáhaného nároku (ktorým podľa už citovaného § 41 ods. 1 Exekučného poriadku môže byť len priznanie práva, záväzok k povinnosti alebo postihnutie majetku) a jeho rozsahu. Výsledkom splnenia uvedených požiadaviek formálnej a hlavne materiálnej vykonateľnosti rozhodnutia je exekučný titul, ktorý presne stanovuje práva a povinnosti jednotlivých subjektov tak, aby z neho bolo zrejmé, čo sa má nútene uskutočniť, preto exekučný titul nemôže byť zdrojom sporov o správnej výške plnenia zo strany povinného, čo platí i pre exekučný titul v tomto konaní.

Výrok platobného rozkazu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 17. decembra 2008, č.k. 2 Ro 367/2008 tak, ako je formulovaný, nevzbudzuje žiadne pochybnosti o tom, aké sú práva a povinnosti účastníkov z neho vyplývajúce, ale jasne a zrozumiteľne stanovuje ich rozsah a spôsob plnenia, čo zodpovedá i ustanoveniu § 155 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku. Povinnosť dôsledne rešpektovať autoritatívny prejav vôle súdu vyjadrený vo výroku súdneho rozhodnutia vyplýva zo skutočnosti, že právoplatné rozhodnutie súdu zaväzuje nielen súd samotný (§ 156 ods. 4 O.s.p.), ale i účastníkov konania a všetky orgány (§ 159 ods. 2 O.s.p.), a v exekučnom konaní i samotného súdneho exekútora.

Právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu je záväzné, nezmeniteľné a vynútiteľné. Priamym dôsledkom vymenovaných účinkov rozhodnutia, ktoré je súčasne exekučným titulom, je, že ho v rámci prebiehajúceho exekučného konania už nie je možné exekučným súdom preskúmať z hľadiska jeho vecnej správnosti a nemožno ho meniť ani zrušovať, nakoľko tieto úkony prislúchajú len súdu, ktorý rozhoduje o opravných (či už riadnych alebo mimoriadnych) prostriedkoch proti nemu. Rozsah preskúmania rozhodnutia exekučného titulu exekučným súdom sa obmedzuje len na to, či exekučný titul vydal orgán oprávnený na jeho vydanie, či sú splnené podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu a či sú účastníci exekučného konania nositeľmi vymáhaných práv a povinností, čo exekučný súd robí už v štádiu pred udelením poverenia súdnemu exekútorovi, ktoré je predpokladom pre začatie vykonávania exekúcie (§ 36 ods. 2 (veta druhá) Exekučného poriadku).

Rovnako v prípade podania námietok zo strany povinného môže exekučný súd preskúmať len okolnosti predpokladané zákonom (§ 50 Exekučného poriadku), ktorými sú zánik vymáhaného nároku, okolnosti brániace jeho vymáhateľnosti, iné dôvody neprípustnosti exekúcie a legitímnosť právneho nástupníctva účastníkov exekučného konania, ak právne nástupníctvom pripadá do úvahy.

Na to, aby zánik vymáhaného nároku bol relevantným dôvodom pre zastavenie exekučného konania, je potrebné, aby nastal až po vzniku exekučného titulu, t.j. po jeho vydaní, v opačnom prípade by takúto skutočnosť mohol povinný namietat len v základnom konaní. Okolnosťou, ktorá bráni vymáhateľnosti nároku môže byť aj premlčanie priznaného práva, ak bola vznesená námietka premlčania a k premlčaniu došlo po vydaní exekučného titulu. Dôvodom neprípustnosti exekúcie je absentujúca formálna či materiálna vykonateľnosť rozhodnutia či vyhlásenie konkurzu na majetok povinného ešte pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Otázku právneho nástupníctva účastníkov exekučného konania rieši § 37 Exekučného poriadku.

Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie (a samozrejme aj neskôr) sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul opatrený potvrdením o jeho vykonateľnosti, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - určitosti, zrozumiteľnosti a presnosti označenia subjektov práv a povinností a vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). V rámci tohto skúmania však exekučný súd nie je oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozhodnutia všeobecného súdu z dôvodu, že exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom. Ani v prípade pasívneho správania účastníka v konaní, v ktorom bol exekučný titul vydaný, nemôže exekučný súd naprávať prípadné chyby a nedostatky exekučného titulu. Ak povinná nesúhlasila s tým, ako súd v rámci základného konania o nároku oprávneného rozhodol, a mala za to, že rozhodnutie je potrebné opätovne preskúmať a zmeniť, prípadne zrušiť, mala využiť svoje zákonné právo a domáhať sa nápravy podaním príslušných opravných prostriedkov v zákonom stanovenej lehote.

Súdna prax i odborná akademická verejnosť pripustila za dôvod vyhovievania námietok povinného proti exekúcii (prípadne na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku) i premlčanie pohľadávky priznanej rozhodnutím, ktoré je exekučným titulom, t.j. premlčaním judikovaného práva uplynutím času, pri ktorom pohľadávka nezaniká, len sa oslabuje, za predpokladu, že povinný sa premlčania dovoľá, (viď R 21/1981, obdobne napr. Mazák, J.: Komentár k Exekučnému poriadku, Eurounion, 1995, Krajčo, J.: Komentár Exekučný poriadok, Eurounion, 2009, strana 180, 207). Uplatnenie (dovolanie sa) námietky premlčania v exekučnom konaní nemožno povinnému uprieť. Na jej uplatnenie je súd povinný prihliadať v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že v prípade námietok proti exekúcii spočívajúcich v premlčaní uplatňovaného nároku sa musí jednať o skutočnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu. Je neprípustné, aby v takomto prípade bol v rámci rozhodovania o námietkach proti exekúcii preskúmaný samotný exekučný titul, t.j. či aplikácia právnych predpisov súdom v pôvodnom konaní bola vecne správna. Takýto postup by bol aj v rozpore so zásadou záväznosti výroku súdneho rozhodnutia, t.j. danosti a záväznosti obsahu práv a povinností súdneho rozhodnutia, ktoré musí byť vykonané v súlade s tým, ako bolo súdom určené, ale i právom oprávneného na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za dôvodné aj závery generálneho prokurátora uvádzané v mimoriadnom dovolaní, týkajúce sa charakteru zmluvnej pokuty a právnej úpravy jej premlčania (§ 110 ods.3 Občianskeho zákonníka).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Vzhľadom k tej skutočnosti, že súdy námietkam povinnej proti exekúcii vyhovelí z dôvodu premlčania zmluvnej pokuty už v základnom konaní, ako vedľajšieho záväzku, keď hlavný záväzok bol premlčaný a ďalšími námietkami povinnej sa vecne nezaoberali, predmetom prieskumu dovolacieho súdu v súlade s dôvodmi mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora neboli tieto ďalšie námietky povinnej, ktoré uplatňovala aj vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu. Išlo najmä o námietky, že výkon exekúcie by bol v rozpore s dobrými mravmi a že zmluvná pokuta bola dohodnutá v tzv. spotrebiteľskej zmluve a obsahuje neprijateľné podmienky. Uvedenými námietkami sa preto bude musieť súd prvého stupňa v ďalšom konaní v súlade s ustálenou súdnou praxou vysporiadať.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenia ako prvostupňového, tak aj odvolacieho súdu (vrátane obsahovo nadväzujúceho uznesenia o zastavení exekúcie) a vec vrátil Okresnému súdu Spišská Nová Ves na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2

O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2, 3 O.s.p.), v ktorom bude právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí pre tento súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.